

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DUA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási czikk: 1896.

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Álljanak felféle!

Már volt alkalmunk elmondani, hogy mindazok a férfiak, a kik a közérdeket nem tudják, vagy nem akarják a magán érdek teljes félretételével — azok álljanak felféle az utból és engedjék át a tért azoknak, a kiknek a közdolgok intézése körül kifejtett tevékenységét nem bénítja meg a magán érdek, vagy magán haszon.

Ezt alkalmunk volt elmondani legfőképen sok olyan férfiról, a kik a városi polgárság bizalmából elnyert jog czimén ott ülnek a városi képviselő testületben és intézik a város egész lakosságát érintő közdolgokat.

Mindekkor alig tudunk esetet, hogy a képviselőnek olyan tagja, a ki kétségbevonhatlan jelét adta annak, hogy a közdolgoktól a magán érdek elválasztani nem tudja, s ennek következtében a közérdeket a kívánt önzetlenséggel szolgálni képtelen — ezen inkompatibilitási esetből levonta volna a konzekvenciákat.

Már pedig nekünk és azt hisszük még igen sok embernek az a nézete, hogy közügyek intézésében fáradozó férfiakról nem csak az ügyek iránti érdeklődést és tenni vágyat, hanem a teljes önzetlenséget és pártatlanságot is meg kell követelni, s a ki pedig ezekkel nem rendelkezik az egyserzően — álljon felféle a közügyek intézésének útjából.

Ennek a tételnek a megvilágítására elmondunk egy legújabb kolozsvári esetet.

Annak idején elhatározta Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága, hogy a város egész területét niveliroztatja.

A munka keresztülvitelére pályázatot írtak ki s megszavaztak reá mintegy 20.000 frtot.

A munkát úgy tudjuk készen is van és elérkezett annak is az ideje, hogy a papírosan végzett munka a gyakorlati életben értékesítessék, vagy is gyakorlatilag is keresztülvitessenek mindama mtnkálátok, melyek ahhoz szükségesek, hogy Kolozsvár városa valahára bizonyos egyenletes színvonalra helyeztessék, s utcái és köztérreinek szintje ehhez képest alakitassék át.

Ennek a gyakorlati rendezésnek a megkezdését vette czélba a törvényhatósági bizottság a napokban tartott közgyűlésén, a mikor azt határozta el, hogy első sorban a főter rendezését hajtja végre.

A kérdés már régóta elő van készítve. Maga a közvélemény és az emberek szépérzéke már rég megérlette azt a gondolatot, hogy Kolozsvárnak különben szép és terjedelmes főtere kiemeltesse abból az állapotról, melybe még ide telepedő őseink helyezték.

A főter nivója tudvalevőleg olyan egyenlőtlen, hogy annak a mai állapotában való fenntartása csakugyan öreg hiba volna bárkitől is.

Es a képviselő igen helyesen komolyan hozzá lát e fontos közkérdés rendezéséhez, a mikor minden elő van készítve ahhoz, hogy Kolozsvár különben szép és tágas főtere bizonyos egyenletes nivóval láttassék el, akkor felüti hidra fejét — a magán érdek és harcot kezd a meghozott határozat ellen.

A magánérdek piszkos harcza ez a közérdekkel szemben. A jogosulatlan befolyás felülkerekedése ez a minden más érdek fölé helyezendő közérdek felett.

No hát ezt a meggondolatlanul kezdeményezett harcot, mely ma még csak árutakon, kéregető képeben bandukol nem száad nyílt ütközteté válni hagyni.

Azokat, a kik ilyen harcot indítanak már eleve lehetetlenné kell tenni.

Arról értesülünk, hogy a képviselőnek néhány tagja meg nem engedett módon valóságos házalást visz végbe a képviselői határozat ellen beadandó feltevések ügyében, a melyre aláírásokat gyűjtöttek.

Az egyetlen indok az, hogy néhány főter háztulajdonos háza előtt az utca nivója leszállítván az illető háztulajdonosoknak pár frtnyi költségbe fog kerülni a helyreállítás.

Hát ez a pár forintnyi magán teherherviselés indokoltá teheti e azt, hogy pusztán e miatt nemcsak elődázunk, hanem talán lehetetlenné is tegyük a főternek halasztást már nem tűrő rendezését?

Hát illó dolog-e, néhány ház tulajdonosnak még csak szót is tenni a miatt, mert a közérdekben czélba vett intézkedés végrehajtása egyik-másikra némi magán terhet hárít?

Es illik-e a közélet terén szereplő egyéneknek kézzel a közérdek kárára való üzelmeket folytatni és más oldalon pedig verni a mellüket, hogy a város érdekeit csak ők hordják a szívükön?

Es egyáltalában megférhetők tartják-e a polgárság megbízottjai ezzel a bizalmi jellegű küldetésükkel azt, hogy a mikor a közérdekben kellene eljárniok, akkor hátmegett a magánérdeket tolják előtérbe és az önzetlenség helyébe a magán érdek helyezik.

Mi azt hisszük, ez nem komoly férfiakhoz méltó foglalkozás s reméljük is, hogy felhagynak ez akna-munkával, vagy pedig ha ezt nem tudják tenni — levonják a konzekvenciákat és felféle állanak a közdolgok intézésének útjáról.

Ez így van helyén, s elvárjuk, hogy így cselekedjenek.

Politikai hir.

Az általános választói jog. Budapestről vesszük az értesítést, hogy az általános választói jog ügyében május 10-én tartandó nagy népgyűlés százas előkészítő bizottsága a függetlenségi és 48-as polgári kör helyiségeiben Ugron Gábor elnöke mellett ülést tartott. A népgyűlésen, mint már megírtuk, három tribünről fognak a néphez szólni, a szónokok felkérésére Ugron Gábor biztárok meg. Elnököknek megválasztották: Ugron Gábor, Polónyi Géza és Holló Lajost, helyettes elnököknek: Visontay Soma, Várady Károly és Kolozsvári Kiss István orsz. képviselőket. Seffer László ezután bejelentette, hogy újabbán ismét számos vidéki város polgársága jelentette be, hogy a népgyűlésen küldöttségileg vesz részt. Az előkészítő százas bizottság csütörtökön és szombaton tartja utolsó ülését, a melyeken az érdeklődő polgárokat szívesen látják.

Az ezredév.

Budapest, máj. 4.

A kivilágítás.

Tegnap este 7 óra után már a főbb utcákon gomolygott az a tenger nép, mely csakhamar előzölötte az utcákat.

Pontban 8 órakor elhangzott az első ágyudörög a Gellérthegyről, rá feleltek a dunai monitorok s utána kigyultak az örömtűzek a székesfőváros területén mindenfelé. A Gellérthegy színes rakétái szakadatlan egymásutánban röpöttek az égnek s a Duna két partján a palotasorok káprázatos fénye visszatükröződött a Duna vizében.

A dunai monitor villám fénye veteledett a Rózsadomb reflektorának ragyogásával s az alagút homlokzatának tűzpiros koronája átfénylött a Marokkó-utca elejéig.

A belváros fényzőnéből kintt színpompával az angol kisasszonyok lampionos díszével a védszent szobrárt öleli körül s a régi városház homlokzatának hatalmas tűzcsillaga. A nemzeti kaszinó homlokzatán az N. és C. betű sokszintű világa között a millenárius év szám alatt a magyar korona ragyogott s nagy tetszettel a hazai takarékpénztár palotájának monogrammos díszítése is.

A Lipótvárosban különösen szép volt a Ferencz-József tér kivilágítása, a hol a lánczhíd, a Lloyd és a tengerhajózási társaság palotájának villamos fénye olvadt egygyűvé.

A Terézvárosban a Marokkó-utczát átfogó színes lampionokkal megvilágított hatalmas diadalkapu az elsőség; átragyog hozza a Deák-téri templom fényben úszó koronája, a mely fölé az „Ezerév” fölírás borul. Az Andrássy-utcon az operaház homlokzatának s a terézvárosi kaszinónak villamos díszítése a legszebb, a Teröz-köruton pedig Samassa egri érsek házána pompásabb és pazarabb világitásu aligha van. Feldől, a ház oszlopánál egy óriási csillag sugari ragyognak alá a magyar koronára, míg alul izzó fényben a 896—1896 számok tűndöklönek.

Az Erzsébetvárosban a Newyork-palota határozottan az első a magas torony „Éljen a király!” villamfényes feliratával. Izlésesen világitották ki a központi katolikus legényegyesületet is.

A kerepesi út végén fekvő központi udvartól be a Nemzeti Színházig, innen a Kálvin-térig s az illői uton végig minden ház minden ablaka és erkélye tündéri fényben ragyogott. A kerepesi-ut elején a Nemzeti Színház vonja magára leginkább a szemlélő figyelmét. A széles homlokzat zöld guirlandos ékesítései között a király és királyné fehér szobrai világlanak elő, fölöttük a színművészet műsájának gipszbe öntött alakjával. A Népszínház erkélyéről öles nemzeti zászlók lengenek alá, melyek közt anyalok tartják az ország színes villanylámpákból kirakott címerét. A József- és Erzsébet-körutak sarkán, a Kerepesi-ut keresztezésénél álló paloták remek látványt nyújtanak, míg távolabbról szinte vakítólag hat a keleti pályaudvar naphoz hasonló világossága.

A József-városnak a belváros felé eső részén a muzeum-köruton, különösen a József műegyetem tett ki magáért, melynek széles erkélyén 16 nagy villany lámpa szórja fényt az utcára, melyet a Sándor-utczától a Kerepesi-utig rozszaszintű világossággal ragyog be a műegyetem első emeleti erkélyén lobogó görög tűz.

Ő Felsége és a királyi ház többi tagjai kilencz óra felé indultak el zárt kocskában a kivilágított főváros megtekintésére. Az udvari fogatok a nagy tolongásban itt-ott csak lépett mehettek. Egy részük a fürdő-másik részük a Deák-Ferencz-utczán keresztül hajtattak az Andrássy-ut felé s rövid kocsikázás után ugyanazon utakon tértek vissza a várba. Ő Felségét, a kit a Deák-Ferencz utczában felismertek hatalmasan megjeleneztek. Eljénnel fogadta a közönség a királyi ház többi tagjait is.

A kivilágítás éjféltöréig ért véget.

Estély gr. Festetich Taszilónál.

Azoknak a fényes estélyeknek a sorozatát, a melyekkel a budapesti arisztokracia hozzájárul a milleniumi ünnepeség fényéhez, tegnap nyitotta meg Festetich Taszili királyi konak elő vonulva, hol a színpompás, élteték a czárt és Oroszországot, Magyarországot pedig szidalmazták.

Tovább akartak vonulni a metropolita és a francia követség palotái elé. Ekkor már a rendőrség is közbelépett, de összesen csak négy rendőr. Mikor a tömeg meglátta, hogy csak négy rendőrrel áll szemben, nem akart a fölszólításnak, hogy oszloplanak szét, engedni, sőt nem akarta fosztani a rendőrséget fegyvereitől. A rendőrök kénytelenek voltak a forgópisztolyaikhoz folyamodni.

Néhány lövése nagyobb számú rendőrség érkezett és csak ezeknek sikerült a tömeget visszaterelni de szét oszlatni már nem voltak képesek. A tömeg ekkor már ezer főből állva, a színház elé vonult, onnan a francia követi palota elé akart menni, hogy Franciaországot megjelenezzék és Magyarországot újból szidalmazza, azután az osztrák-magyar konzulátusi palota elé készültek a tüntetők a hol a magyar kereskedelmi muzeum van raktárával és irodájával elhelyezve.

Az épület ablakait szerették volna beverni a muzeum bensejét pedig szét akarták rombolni. Ezeket a hőstetteket már nem végezheték, mert a rendőrség illetve a csendőrség derekasan a tüntetők közé rontott és szuronyt szegezve széttergette a hős csapatot.

Este kilencz óra után az utcák megvoltak tisztítva; vér nem folyt. Gyalog és lovas csendőrök nagyobb csapatokban czirkáltak egész éjen át. Ugy a követségi, mint a konzulátusi palotát éjjel husz felfegyverezett csendőr töltött fegyverrel őrizte.

Stefánia özvegy trónörökösne oly derült hangulatban volt, hogy egész környeztet felvillanyozta. A király a nagykövetség leg többjét is megszólitotta. Ő felsége több ízben meglepetésének adott kifejezést a ragyogó kivilágítás és a nagyszámú közönség részvétele fölött. A főherczegek nagy elragadtatással beszálltak a délelőtti Te Deum alkalmával kifejtett pompáról.

A termek káprázatos fényben ragyogtak s a háziasszony sorra felkereste a teázó és frissítőket élvező csoportokat is.

Tájékoztató.

Május 5-én. Katonai díszszemle a vérmezőn, melyen megjelenik a király az összes főherczegekkel.

Délután lövésny.

Este fogadás az udvarnál.

Május 6. A József-műegyetem ünnepe.

Május 7. Lövésny.

Nigra gróf olasz nagykövet, a diplomáciai testület dőnyje díszebédet ad a miniszterek tisztelőre.

Május 8. Hangverseny a kiállítási ünnepségek csarnokában.

Május 9. Az egész országban iskolai ünnep.

Május 10. Az egész országban „Te Deum” a templomokban.

Tornagyakorlat a kiállítási ünnepségek csarnokában.

Május 11. A fővárosi díszközgyűlés.

Az ország többi törvényhatósága május 3-ától 15-ig tartja díszülését.

Május 13. A tud. egyetem ünnepe.

Május 14. Nagy lövésny.

Május 17. Népiünnep a vérmezőn.

Május 18. Díszelőadás (theatre paré) a nemzeti színházban.

A belgrádi gyalázatosság.

Arról a felháborító esetről, mely szerint Belgrádban a magyar zászlót megégették s melyről már táviratilag megemlékeztünk, ma e következő részletes tudósítások érkeztek:

Belgrád, máj. 2.

A Belgrádban tegnap lefolyt tüntetésnek, a melyen egy magyar lobogót égettek el, folytatása is készült, a mely nagyon veszélyes fordulatot vett és kevés híja, hogy vérontást nem okozott. Szerencsére, a kormány ezuttal megakadályozta, a mikor Stefanovic rendőrfőnök elmulasztott és a legszigorubb intézkedésekkel elejét vette a zavargásnak. A rendőrfőnöknek már csak akkor volt tudomása, hogy tüntetés készült, a mikor a magyar lobogó elhamvad és a mikor még további gyalázatosságokat akartak elkövetni.

Meg kell említeni, hogy a belgrádi főiskola hallgatói és az egész diákság távol áll e nemtelen mozgalomtól, az egész tüntetés a papnővédekből és tanítóképezdekből indult ki; ez intézetek rektora, Fermilian, volt e tüntetés oka.

Különben már el is vette büntetését. Sándor király tegnap késő este elrendelte Fermilian nyugdíjaztatását és most a derék archimandrita évi 8000 frank fizetés és szabad lakás helyett ezután 1400 frank nyugdíjat kap.

Este a tömeg újból gyülekezett fáklakkal, színpompás és francia zászlókkal a királyi konak elé vonulva, hol a színpompás, élteték a czárt és Oroszországot, Magyarországot pedig szidalmazták.

Tovább akartak vonulni a metropolita és a francia követség palotái elé. Ekkor már a rendőrség is közbelépett, de összesen csak négy rendőr. Mikor a tömeg meglátta, hogy csak négy rendőrrel áll szemben, nem akart a fölszólításnak, hogy oszloplanak szét, engedni, sőt nem akarta fosztani a rendőrséget fegyvereitől. A rendőrök kénytelenek voltak a forgópisztolyaikhoz folyamodni.

Néhány lövése nagyobb számú rendőrség érkezett és csak ezeknek sikerült a tömeget visszaterelni de szét oszlatni már nem voltak képesek. A tömeg ekkor már ezer főből állva, a színház elé vonult, onnan a francia követi palota elé akart menni, hogy Franciaországot megjelenezzék és Magyarországot újból szidalmazza, azután az osztrák-magyar konzulátusi palota elé készültek a tüntetők a hol a magyar kereskedelmi muzeum van raktárával és irodájával elhelyezve.

Az épület ablakait szerették volna beverni a muzeum bensejét pedig szét akarták rombolni. Ezeket a hőstetteket már nem végezheték, mert a rendőrség illetve a csendőrség derekasan a tüntetők közé rontott és szuronyt szegezve széttergette a hős csapatot.

Este kilencz óra után az utcák megvoltak tisztítva; vér nem folyt. Gyalog és lovas csendőrök nagyobb csapatokban czirkáltak egész éjen át. Ugy a követségi, mint a konzulátusi palotát éjjel husz felfegyverezett csendőr töltött fegyverrel őrizte.

Sándor király még tegnap este úgy a csendőr parancsnokokat, mint a belgrádi rendőrség főnökét a ritka műveltségű Ba-demicsot, Garasanin unokaöcsét, a csendőrség parancsnokává pedig Jovanovic alezredest nevezte ki, Sándor királyt rendkívül bántják a tegnapi események. A Szrbzska Zsasz-tava, mely a liberálisok lapja és az Odejak, a radikálisok főközlönye, elítéli a tegnapi eseményeket.

Millennium.

Alsófelhérvármegye törvényhatósági bizottsága.

Alsófelhérvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi márczius hó 27-én tartott közgyűlésében 60—1896 közgyűlési szám alatt elhatározta, hogy a magyar állam ezeréves megalapításának és fennállásának megünneplése alkalmából f. évi 1896 május hó 12-én d. e. 11 órakor ünnepélyes díszközgyűlést tart. Az ünnepély sorrendje: 1. Gyűlékezés a vármegyeházánál s onnan d. e. fél 11 órakor sorrend szerinti felvonulás a díszközgyűlés színhelyére az ev. ref. templomba. 2. Zeyk Dániel főispán megnyitja az ünnepi közgyűlést. 3. Török Bertalan főjegyző ünnepi beszéde. 4. Csató János kir. tanácsos alispán előterjeszti a határozati javaslatot az ezredéves ünnepély jegyzőkönyvi megőrzikése és Ő felséghez hódoló felirat feltérjesztése tárgyában, ezzel kapcsolatban Török Bertalan főjegyző felolvassa a hódoló feliratot. 5. Határozati javaslat az ünnepély emlékéül a vármegyei tisztviselői, segéd-, kezelő és szolgazsemmélyzet részére adandó nyugdíjkezelvényről. 6. A díszközgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnököl főispán a közgyűlést bezárja.

A nagyenyedi ev. ref. Bethlen-kolegium.

Hazánk ezeréves fennállása emlékére 1896. május hó 9-én a dísztermében ünnepélyt tart.

N. Enyed városa következő érdekes programmal üli meg a millenárius ünnepet: 1896. május 9-én. Este általános kivijás. Ugyanez a tüzoltó-egylet zenekarának tática mellett körmenet a városházától kezdve a vár körül. A körmenet visszaérkezése után énekel Bethlen-főtanoda képezdi dalkara. 1896. május 10-én. Délelőtt: Délelőtt fél kilencz órakor a város közönsége a tanács-ház előtt gyülekezik s a vármegyei tisztikart bevárva, onnan zenekarok indulói mellett, nemzeti zászlókkal, felállított sorrendben háladási isteni tiszteletre vonul előbb aróm kath. templomba s azután az ev. ref. és a többi felekezetek templomaiba. A templomozások bevégeztével a városi tisztikar és képviselő-testület tagjai a tanácsház nagyertermében gyülekeznek díszközgyűlés megtartása végett.

Ezen díszközgyűlés tárgyai: Elnöki megnyitók. Alkalmi emlékbeszéd tartás. A magasztos ünnepélynek megfelelő határozati javaslat előterjesztése, a melyre hozandó határozat márvány táblán vésetni javasoltatik. Indítvány előterjesztése a városi tisztviselők nyugdíjkezelvényeinek pótlása iránt. Elnöki beszéd és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése. Dé l u t á n: Fél négy órakor gyűlékezés a városház előtt. Innen zenekarok indulói mellett, nemzeti zászlókkal felvonulás a sétatérre. A sétatéri emlékoszlop felavatása külön program szerint. Általános ünnepély külön program szerint. Ökörstúta. — A város közönségét megvendégeli. Az ünnepély minden pontjának kezdését tarazólások és a harangok zugása fogják jelezni. Városunk egész hazafias közönségét ezen ünnepélyre meghívjuk.

Nagy-Enyed rend. tanácsu város közönsége nevében

Kovács Gyula,
polgármester.

A milleniumi megünneplése tárgyában a segésvári kaszinó, Sándor László főispán urnak, a kaszinó elnökének előktele alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő egyhangulag hozott határozatok hoztak:

1. A kaszinó testületileg veszen részt május 10-én a felekezetek által megartandó hálalistentiszteleteken.

2. Ugyanezen nap estéjén termében világitást rendez s felkéri a közhivatalokat, hatóságokat és testületeket haszon eljárásra.

3. Május 12-én részt vesz a vármegyei közgyűlés alkalmából rendezendő közebében.

4. Május 12-én este ünnepi estélyt rendez a városház nagyertermében s táncszulatórót a Csillag vendéglő nagyertermében.

5. A segésvári állami iskolánál egy alapítványt tesz, melynek kamataiból, jó tanulók, szegény sorsu tanulók fognak ruhával ellátni.

A program szerény körben mozog, de annyi még is látszik benne, hogy a segésvári magyar kaszinó, mint fennállása óta mindig, az itteni magyarságnak központja s magyar jellegének megőrzésére, a hazafias érzés apo-

lására és fejlesztésére mindent meg tesz, a mi az adott viszonyok között lehetséges.

A szászvárosi ev. ref. Kun-kollegium, állami leányiskola és rom. kath. elemi iskola tanító testület és növendékei által 1896. május 9-én millenáris ünnepélyt rendeznek.

Szamosújvár város.

Szamosújvár városi ünnepi programja a következő: Május 9-én (szombaton). A fel-díszített város kivilágítása esti 3/8-3/9-ig. Tűzijáték a sétányon 9-10 óráig. Május 10-én (vasárnap).

1. Ünnepi ábrászt. Reggel 6 órakor mozsárlővés és utána egy fél óráig az üzs-szes templomokban harangozás.

2. Hálaadó istentisztelet. 9 1/2 órakor ün-nepi menet a városházától a főteri plebániái templomba.

3. A városi képviselő testület ünnepi közgyűlése, melyre a főteri templomból ün-nepélyes menetben vonul fel a közönség. Ezt követi:

4. A millenáris faültetés megünneplése a következő programmal: Hymnus. Beszé-det. mond Szongott Krissóf gym. tanur ur. Szózat.

5. Disz-közebed a városi vígadó nagy-teremben, déli 1 órakor. Egy teríték ára 2 frt. Jelentkezéseket elfogad Kepri József ur.

6. Néptünnep a sétányon kezdete d. u. 4 órakor. 1. szakasz. 1. Hymnus, énekl. a közönség. 2. Alkalmi beszéd, tartja Dömötör János gym. tanur ur. 3. Szózat énekl. a közönség. 2. szakasz. Népies mulatságok és ver-senyek változatos programmal.

7. Zártkörű beszéd egybekötött hang-verseny a városi vígadó nagytermében. Kez-dete esti 7 és fél órakor. Músortartó külön meg-hívók fogják a t. közönség tudomására hozni. Előjegyzéseket elfogad Kepri József ur.

Iparos tanoncz-iskolák.

A Kolozsvár városában 11 évig állami segélyllyel a város költségén fen-tartott iparos tanoncz-iskolák állásáról megszok-tuk éveken át kimerítő és téjekozható évi je-lentéseket venni. Az 1885 évben éppen a je-lentések legterjedelmesebbikét kaptuk ke-zünkbe, mely már ekkor 10 éves multra te-kinthető vissza. Ezek után várhattuk, hogy e szemeink előtt fejlődő és nagyobb arányo-kat öltő intézmény felől gondos felügyelő-bizottsága, buzgó igazgatója, az áldozatkész Kolozsvár város mint fenntartója és hivatását átértő tanító-testülete valami olyat létesítsen, mely hazánk ezeréves múltjával hozza ka-pcsolatba az iparos tanoncz-iskolát.

Várakozásunk kielégítve lett a saját alól csak a napokban kikerült munkával, mely a. kolozsvári közönségi iparos tanoncz-iskolák hu-szonegy éves fennállásának története" címűt viseli. Írója és összeállítója Solyom János, ipariskolai tanító.

E mű a sokaság évi jelentések keretéből kilépve, nem annyira statisztikai adato-kat közöl, mint inkább az évi jelentések történeti részét hozza össze, különböző címek alá csoportosítottan, kiterjeszkedve az iparos tanoncz-iskolákra vonatkozó miniszteri ren-deletek, tantervek, törvények és körülményekre s így adatokat szolgáltat a tanügy-történelem azon ágához, — mely az iparos tanoncz-iskola kezdetére és fejlődésére vet világot. Egyfelől a helybeli tanoncz-iskola fejlődését, kisebb részben pedig ezzel kapcsolatban a mester-inaok oktatásának múltját és jelenét láthatjuk, tanulmányozhatjuk benne.

Szerző körül tekintettel jár el az adat halmaz között s az apróbb részleteket gon-dosan kiostálta, míaltal a munka olyanná

vált, hogy tanulmány tárgyává tehetik más iparos tanoncz iskolák és utbaigazító eljár-ásokról, követni való példákra vehetnek tud-mást. És éppen azért, mert a helyi érdekű, kevésbé lényeges dolgokat mellőzi, de az ál-talános jellegű mozzanatok tárgyalja, lesz becses e mű s ajánlható a hasonló intézetek figyelmébe. Nem tudjuk valamelyik tanoncz-iskola meg írásra-e összefüggő történetét? azonban mondhatjuk: ennek kinyomtatásával becses munkát létesített az iparos tanoncz-iskolák felügyelő bizottsága s író maga részé-ről érdemes millenáris emléket állított.

A könyv 11 iven, 178 oldalon a 21 év történetét a következő fejezetek alatt adja: A kolozsvári iparos tanoncz-iskola alapítása 1874-ben. Az iskola szervezete. Az iskola helyiségei. Vezető és gondozó személyzet. Az iparostanoncz-iskola tanítói. Tanítás. Az is-kola fenntartói. Függetlenség. E fejezetekből csak az alábbiak közlésére szorítkozunk. Az isko-lának jelenleg 726 tanulója van, kik 1. elő-készítő, 7 első, 4 második és 1 harmadik, összesen 13 osztályra oszlanak; a tanító-tes-tület 26 rendes óráadó tanító illetve tanár-ból és 12 hitoktatóból áll. A tanuló s e-zel szemben az óráadók és kiadók évről-évre emelkedtek. A 21 év alatt 10967 ta-noncz nyert oktatást, mely összegből száma-dia tanonczokra esik a legnagyobb szám 1510.

Az időnkint rendezett munka-kiállításon részt vett 1704 tanuló, 111 segéd; jutalmat nyert 1238 tanuló, 55 segéd; a kiosztott ju-talmak értéke 1626 frt 46 krt teszen. A ta-nulók jutalmazására fordítottak a 21 tanév alatt 2509 frt 76 krt, mely 1888 tanoncz kö-zött osztott meg. Az első 11 év alatt az is-kola fenntartásához az állam 20,500 frttal, Kolozsvár város 7800 frttal, a kolozsvári ke-rekedelmi és iparkamara 3300 frttal, a hely-beli takarékpénztár 1100 frttal, a helybeli kisegítő takarékpénztár 700 frttal, a helybeli iparosok hitelközvetítője 350 frttal járultak. Az utolsó 10 év alatt Kolozsvár város mint az iskola fenntartója 44,062 frt 24 krt adott ki. Az iskola ez évi költségvetése 6359 frt 80 krtban van megállapítva. Az utolsó 10 év összes kiadása 52,949 frt 24 krt teszen. Az utolsó 10 év alatt közvizsgálati és munka-ki-állítási jutalmazásokra a kereskedelmi és ipar-kamara 904 frt 50 krt, az iparos-egylet 291 frttal, az ipartársulatok 298 frt 28 krt, ma-gánosok 84 frt 50 krt összesen 1478 frt 28 krt adományoztak. Ha csak is e számadato-kat tekintjük be kell látnunk, hogy a koloz-svári közönségi tanoncz iskolák nagy mértékben emeltek a semleges hazai oktatás és ipartünnék színvonalát.

Ez iskola az országos kiállításon is te-kintélyes és figyelemre méltó munkájával ve-szen részt, most pedig abban buzoglikod, hogy 30 jelesebb tanuló felvitessék a fővá-rós és kiállítás megtekintésére. Több részletet nem sorolunk elő, e helyet inkább adjuk író-nak a 21 évre vonatkozó visszapillantást.

Befejeztük iparos tanoncz-iskolánk 21 éves történetére vonatkozó adataink felsoro-lását. A 22-ik (1895/96) évet számáljuk már s ezzel eljutottunk mi is nemzetünk felsőge-s ünnepének, hazánk ezeréves fennállásának nagyjelentőségű esztendőjéhez.

Ez év minden munkálkodásunkban egy pihenő állomás, egy határkő a hol megállunk hogy visszapillantunk megfutott pályánkra. A mi intézetünk az egyszerű mester-inaok is koldja rövid, de sok küzdelemmel teljes, de sikerekben szűkölködő pályára tekinthet vissz.

Alapításának eszméje a közművelődés előbbvitelért buzoglikodó kolozsvári tanfér-fiakban fogamzik meg.

A gondolat a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara lelkes vezetőinek istápoló ke-zében testté válik, mert e kamara nem riad vissza a kezdet nehézségeitől, kitarással lép az e téren utóbbi sorában akkor, mikor ha-zánkban szervezett ipariiskolák alig voltak. Hivatásának teljes tudásával végzett kitartó munkáságának eredménye a mi iskolánk,

A létesítői által alkotott szervezet erős alapja volt intézetünknek, a legbecsebb em-lék multunkból. Az ipartanműhelyek eszméje ebben jelenik meg először a képzőiskolai kor-mány részéről kibocsátott későbbi szervezetek és tantervek ezen épültek fel, ez képezte és képezni annak ma is lényegét.

Felügyelő bizottságának, igazgatóságá-nak és tanítótestületének egybehangoz, buzgó és lelkes törekvése az intézet felvirágoztatásában nemesen tanító példa.

A tanulók ellátása, segélyezése, a rend-tartás, a tantervek sikeres készítés-vitele s a többi mind megannyi tanúság.

Gondoskodott az iskola tankönyvekről. Az intézet kiadásában oly tan-és olvasóköny-vek jelentek meg, melynek mindekor becses alkotó részét fogják képezni tankönyv-iro-dalmunknak.

Az iskolákban keletkezett különböző tan-folyamok, ha meg is szüntek s életük csak mult nyomot hagyott, a kísérlet próbája gyanánt is méltánylandó törekvések voltak.

Rajzoktatásunkban a szakirányu rajz-tanítás megvalósítása, a szakipar rajziiskolát hívta életre. Ennek működése a leghaszno-sabb tényező tanulóink oktatásában. Ily irányban való haladásukkal és az első kö-zött valának s példaadással voltunk az át-nunk következőknek.

A „mester-inas m„vek“-nek 1847-ben megkezdett kiállításának elejétől fonalát, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara és iparos-egylet jóindulatú támogatása mellett, a mi iskolánk veszi kezébe s az 1883. évi első s az 1884. évi második tanoncz-munka-kiállítás sikereivel alapját veti meg ezek ál-landosításának. A közönségi miniszter az iparos tanoncz-iskolákban kötelezővé teszi a kiállítá-sokat. Ily módon felsőbb helyről nyert méltá-nylást és reformunk az az iparos tanuló gyakorlati képzésére irányuló ezen ér-tékes kezdeményezésünk legszebb jutalma az, hogy ma már részét képezi iskolánk szerve-zetének.

Ezen ilyen sorsa volt egy másik nem kisebb jelentőségű mozgalomunknak. A tanu-lók vallás-erkölcsi oktatásának kérdését ér-tjük ez alatt A vallás, mint tantárgy már első szervezetünkben benne volt. Azonban évekre volt szükség, hogy ez is megtalálju-n. A nem lakodó kitartás, mely iskolánk vezetőinek lelkeben élt, a sokféle tanácsko-zások után, elhozta sikerét; a hit-és erkölcs-tan tanítása ma kötelezett tantárgy hazánk összes ipariiskoláiban. Jól esik tudnunk, hogy e téren is mi haladtunk elől s törekvésünk eredménye a miniszteri tanterv kibővítése volt.

Vizsgálatunk évről-évre fokozatos ha-ladásról tesznek bizonyosítást. Erről szólnak vizsgálati elnökeink jelentései. A kezdet kez-dete óta jellemzi iskolánk tanítótestületét, — hogy átértette, átérzi hivatásának fontossá-gát.

Első fenntartója tizenegy éven át az állam mellett Kolozsvár városa, a kereskedel-mi és iparkamara, pénzintézeteink, az iparos-egylet és az ipartársulatok voltak. A szerve-zés az alapvetés idejében híven gondozták iskolánkat. Az 1889. tanév óta a fenntartása terhe egyedül Kolozsvár város közönségére nehezt. Hálás elismerés illeti a város tör-vényhatóságát, hogy minden áldozattal kész volt intézetünknek tökéletesíteni. A lefolyt tíz év alatt 44,062 frt 24 krt adott ki isko-lánk fenntartására.

Az iparkamara és iparosegylet 1889 óta is figyelemmel kísérik működésünket s tanulóinkba, a jutalmazásokra adott összege-vel, méltányolják az igyekezetet, előhaladást és jómagyariseletet.

Minden esetben csakis az ily hathatos támogatással volt képes iskolánk arra a szín-vonalra eljutni, a melyen ma áll. Példaadásunk-kal hatással voltunk hazai iparoktatásunk irá-nyára, fejlődésére.

Kezdeményezéseinek sikere, iparos ok-tatásunk szervezésébe való keillesztése, a leg-becsebb emlékek a lefolyt 21 év történeté-ben. Jöhethet változások, szervezéseink töké-letesbülhetnek, ám mégis úgy hisszük, hogy a kolozsvári iparos tanoncz-iskola utótrő mu-nkássága oly nyomokat hagyott hazai iparok-tatásunk történetében, melynek biztosítják em-lékének megőrzését.

Küzdelmes munkásságunk sikereit me-gérttük; azokat felújítani jogunk van most, midőn hazánk egy új ezredévet kezd meg. Nehéz viszonyok között kezdtük meg helyre-állítani régi híres iparunkat; higgyük, hogy a bekészített második ezer évben újra viz-szanyeri egykori fényét, diadosságát s a emel-kedését és felvirágzását alapjában munkáló iparos iskolák is évről-évre kedvezőbb diszo-nyok között s így fokozottabb eredményt fogják szolgálni iparoktatásunk ügyét. Az iparos műveltség erkölcsi és anyagi jólétet teremt számára, melyek egyben legfőbb alap-ját képezik minden állam felvirágzásának. E czélok elérését munkájuk iparisiskolánk.

A kolozsvári iparos tanoncz-iskola s híven teljesített kötelesség s az ezt követett eredmények élvezésének felelős tudatával tekint vissza a megfutott pályára, s a ezen sorokban felújított becses emlékeivel biza-lommal eltelve köszönti a jövőt.

Minden nemes törekvésében továbbra is kísérje alapítóinak, vezetőknek, fenntartó-jának támogatása és Istennek áldása!

Szerző a tanoncz-iskoláknak s egyidejű-leg a ker. akadémiának igazgatójáról K. S. Sándorról tartózkodva szól, de mindentől lát-juk munkás kezét az igazgatónak. Az érdeklődés hiánya, tantervek, tankönyvek fogyaték-sága, — az osztályok hurcolódása egyik helyi intézetből a másikba, a hanyag iskola látogatás, a mesterek kérései, követelése, meg-jólító tantervek, ellentmondó felsőbb rende-lek, a városon levő tanonczok számbavétele, a törvények kijáratása, rendletek fogano-tosítása, figyelem fenntartása, kiállítások ren-dezése, anyagi hiányok stb., — mind megannyi gordiusi csomó, mely megoldásra vár sokszor ismétlődve. Kiss Sándor igazgató az ügy ér-dekében nem egyszer erőlyesen lép fel, de sikert, eredményeket mutat a számos gáló körülmény leküzdésével. És nem volt könnyű dolog a városon szerteszert iskolák ügyét vezetni s oda juttatni, hol 21 év után ma áll. Az intézmények csak egy-egy lelkes ügybarát közreműködése mellett fejlődhetnek. Így jut kimagasló hely az inas iskolák körül Gáman Zsigmondnak, kereskedelmi és iparkamarai titkárnak, de magának a ker. iparkamarának is, melynek — a mint író mondja — véd-szerényi alatt emelkedett az iparos tanonczok iskolája.

Jelentékeny anyagi áldozatot hoztak az inasok nevelése körül a helyi pénzintézetek, ipartársulatok, egyesek s köztük Benigni Sá-muel az iparosok egyesületének elnöke. Az iparos tanoncz iskola működése eredménye-ként látjuk, hogy városunkban a fiatal ipa-rok és az iparosok segédek intelligens eleme-folyton szaporodik, kikben fejlődő iparunk előbbre vivőt látjuk. Ebben nagy része van annak a tanítótestületnek, melyet az iparos tanoncz-iskola együttesen magának mond-hat. E derék testületben képviselve vannak az elemi iskolák, polgári iskola, ker. akadé-mia, a főtanodák és tanítóképzők a kü-lönböző felekezetek lelkeszei s egy kor ta-nára volt, ki a jelenben az egyetemi tan-székről szól tanítványaihoz. Szamosan van-nak, kik a 21 éves mult eseményei mellett ő szültek meg, kik után biztosítva látjuk az ip. tanoncz iskolák jövőjét, mert utódokat nevelnek az intézmény mellé a reményre jo-gosított fiatal tanítókban. Végül elismeréssel adunk a könyv modern, korrekt nyomá-sáért, kiállításáért, mely egyik helybeli nyonda terméke.

Vásárhelyi Gyula.

A „Mária Valéria“ árvaház közgyűlése.

A „Mária Valéria“ árvaház egylet köz-gyűlése tegnap fényes közönség előtt tartat-tott meg a városház nagytermében. Elnök báró Zeyk Józsefnek a gyűlést követő szép beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Midőn hazánk ez évi fontos évforduló-ján gyűlésünk összejött, fájdalom nem áll hatalmamban az ezredének megfelelő esemé-nyekkel beszámolhatni. Mindazonáltal a mult évről is megvoltak intézetünk nézve ke-dvező mozzanatai.

A vallás és közoktatásügyi miniszter újból 450 frttal részesítette intézetünket, adomá-nyokul ez évben befolyt 1500 frt, és egy ala-pítványban is részesült intézetünk 250 frttal. De ez alapítvány gyászos emlékeket idéz fel bennem, Csiki Teréz választmányi tagtársunk fájdalmas elhunytát, ki nemes szívű fáradhat-lan buzgóssággal működött évek óta intéze-tünk érdekében.

Gondolom a tisztelt Közgyűlés egyhangu véleményének adok kifejezést, midőn a nemes elhunytak vesztésége feletti bánatunknak jegyzőkönyvileg leendő megőrkítését indít-ványozom.

Növendékeinkkel az ezredévet meg fog-juk ünnepelni s nekik körülményeikhez mért örömet szerezünk.

Tisztelt közgyűlés! az ezredév emlékét nem állván hatalmunkban említésre méltóbb cselekménnyel örökíteni meg, ez alkalomból nem tehetek egyebet, minthogy intézetünk minden egyes tagját felkérjem, hogy az ed-diginél is fokozottabb buzgóssággal és oda-adással támogassa emberbaráti törekvésünket, hogy minél nagyobb mérvben járulhassunk mi is nemzetünk közművelődése s ereje elvi-seléséhez szerény hatáskörünkben, hogy azon-ban még is valami emlék maradjon fenn az ezredéves évfordulóra intézetünk indítvá-nyozom, hogy az árvaház alapítójából 1000 frttal egy ezredévi-ágy alapítsanak.

Végül Kiss Sándornak, Haller Károly-nak, Somlyai Lászlónak kik az árvák érdekében fáradoztak. Dr. Genersich Gusztáv Dobal Antal és Szentgyörgyi Lajos uraknak intézetünk körül díjazatul tett munkássá-gukért halás köszönetünknek adva kifejezést a gyűlést ezennel megnyitom.

Elnök megnyitó beszéde lelkes éljen-zéssel fogadtatott, indítványa egyhangu he-lyesléssel talákozott és egy 1000 évi ágy-hely berendezése elhatározatott.

Azután a titkár Gyulay Lászlóné ol-vasta fel az évi jelentést, az egylet egy évi működéséről, többek közt megemlíti, hogy az egylet 23 évi fennállása óta 190 árvát mentett ki a nyomorból, hogy a nagy közönség kinek filléreiből alakult és áll fenn az egylet, évről-évre kézzelgél adakozsa fillé-reit az elhagyott árvák felsegítésére.

A pénztárnok dr. Lengyel Dánielné az évi költségvetést olvasta fel miután, a mult évi számadások terhe alól felmentett; pon-tos és buzgó munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönet fejeztetvén ki részére. Választmá-nyi tagokul megválasztattak, br. Bánffy Dánielné, gróf Eszterházy Jánosné, gr. Kornis Berta, gr. Schweinitz Gyuláné, ifj. br. Zeyk Józsefné, br. Jósika Samuné, Deák Pálné, Inczédy Sámuelné, Kánitz Agostonné, Pap Alajosné, Parádi Kálmánné, Szvacsina Gé-záné, Jenei Viktorné.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 5.

— Nem kamatozó hazafiáság. Ünnepe-től a nemzet, oly tünnepet, mely a nemzetek sorában is egyedül álló, oly tünnepet, melyet csak a hűtelenség és haládatlanok igyekezné-

AZ „ELLENZÉK“ TÁRGYAJA.

1896. Május 5.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

GRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben. —

Az „Ellenzék“ számára fordította: Amica.

ELSŐ KÖTET.

XVI.

(Folytatás.)

(67)

De, szeretnék haladni és szép jövődel-met csinálni, hogy mindent adhassak neked a mire szükséged van.

— Az nem nagyon sok — mondá Edna szeliden.

— Tudom. Szerelmem, te takarékos és gondos feleség vagy. De a mi sorsunk még-is nehéz.

— Mi tudtuk, hogy az fog lenni.

— Igen: de én megakarom a dolgokat változtatni és egy erőfeszítést tenni, hogy haladjak. Ez a terv olyan, melyet már sok fiatal doktor megpróbált.

— És valóban, némelyek azt mondják, hogy nélküle semmit sem lehet tenni.

Olyan ez, mint mint kádat tenni a cet-hal fogásra — egy nagy lazacért az utolsó pisztrángot tenni csalétkül, a hogy régente-n a mi főnemes halászlát kirándulásainkban szoktuk volt tenni. Ah, soha sem megyek többé halászni!

— Bár mehetnél — mondá Edna szo-morúan. Neked nincsenek szabad napjaid, mindig be vagy fogva — és nem tudom hogy mikor lesznek.

A szünnepok is azon kellemes dolgok-hoz tartoznak, mikőlő a házasságod által megfosztottat megadat.

— Drágám! — De szükségtelen a Vil-mos választás részletezni, vagy elmondani, hogy a vesztéséről és nyereségéről mit gondolt.

— És most mondá végre — térjünk vissza a gyakorlati dolgokhoz.

Ez a kocsis —

Ekkor, kissé nyugtalanul találkozott a felesége gyűngéd, komoly, kérdő tekin-tetével.

— Igen, ez a kocsis. Igazán van szük-séged rá? Ugy értám, hogy az egészséged megkívánja? Vilmos, én látom, hogy te gyak-ran nagyon ki vagy merülve.

— De nem a gyalog járással: bár vol-na annyi betegem, hogy a járás fárasztana ki! Nem, Ednám, tiszta lelkiismerettel nem mondhatom, hogy szükségem van a kocsira; de kell, hogy kocsim legyen, épen csak a dolog látszatáért. A világgal a saját fegyve-reivel kell szemben állanunk: ha humbug-nak (csaló) mutatja magát, akkor, azt gon-dolom, hogy nekünk is azoknak kell len-nünk. Nem látod?

— Attól félek, hogy nem.

Doktor Stedman nevetett; de nem az ő szokott vidám, őszinte nevetésével, inkább a Gyulához volt az hasonló.

— Oh, drágám, te egy olyan ártatlan

teremtés vagy! Hiszen nagyon sok híres és felkapott doktor, a kik most ezereket keres-nek, semmin kezdtek, és az első két vagy három év alatt hitelből éltek! Ez emberek-el el kell hitetni, hogy nagy praxisunk van, és ez által megismeretünk azt; a bete-gek egymástán jönnek, mint a juhok.

Dickensnek jó ember ösmerete volt, és helyes fogalma, hogy miképen kell a világ-ban haladni, midőn az egyik elbeszélésében

egy fiatal doktor a megrendeletlen orvosá-gokat szerte szét küldi a szolgálatól, és min-den vasárnap kihívja magát a templomból, hogy a képzelt izeneteknek eleget tegyen.

— Vilm s, te ezt helyesnek tartod?

— Hát tudod, a legjobb és legügyesebb módja a haladásnak.

— De — becstületes módja?

— Én nem beszéltem a becstületes-ségről.

Edna áthatóan nézett a férjére. Mint minden férjes nőnek, neki is megkellett még tanulni, hogy a férfiak természetében sok van a mit nehéz megérteni; de a mi nem szükséges képen rosz csak megértheten. Va-lamint kétségtelen, hogy Stedman Vilmos már rég felfedezte, hogy az ő kis anyyala csak asszony volt, tele apró asszonyias hibákkal, melyek iránt az ő nagyobb szabású termé-szetének türelmével kellett lenni. Mind a kettőjüknek jó volt alázatosságot tanulni.

Ne beszéljünk ma este e tárgyról, mondá Edna, szomorúan. Hagyd nyugodni.

— Nem, ez nem nyughatik. Te nem látod az asszonyok soha sem látják, hogy a férfi, ha egy kis bátorság van benne nem tud a baltors alatt csendesen ülni. Tisztes-séges vagy tisztességtelen eszközökkel; de előre kell haladni a világban. De ez nem tisztességtelen eszköz. Ez csak a szükséges-ség által okozott cselekvény, olyan dolog a mit talán nem szeretünk tenni. De azért még is.

De egyáltalában, hogy tudnád azt meg-tenni? Te azt mondd, hogy egy kocsis tar-tása egy év alatt kétszáz fontba kerül, és nekünk mindössze öt száz font biztos évi jö-vedelmünk van a miből meg kell élnünk.

— Igen, de az igazat megvallva, ne-künk tul kell tenni magunkat némi dolgokon, és hiteltre dolgozni.

— Hiteltre!

— Látom, hogy ez nem tetszik neked, bizony nekem sem, de nincs más útja és módja.

— Nincs más módja a világban való előmenetelnek, mint elhitetni az emberekkel, hogy jobb állapotban vagyunk, mint a mi-lyenek valóban vagyunk, arra az esztélyre számítva, hogy azok leszünk a minék mu-tatjuk magunkat?

— Te ezt a dolgot rut meztelenség-ben állított elő, tekintetbe véve, hogy mily sokan teszik azt, és semmit sem törődnek vele. Hiszen a főváros fele többet költ el a jövedelménél — a pérekek, a miniszterek, hivatalosok és iparosok — egy szegény Dok-tor miért ne költöthetne többet?

— Miért ne? — ha büszkeségét meg-tudja hajtani, és a lelkesmeretét egy olyan étellel ki tudja békíteni — válaszolá Edna — ah, valjuk be — folytatá, tiszta hangja-ban a gunyának némi resgésével, — csak hogy én annyira megvetem az olyan embert, hogy nem szeretném ha Doktor Stedman Vilmos volna a neve!

Vilmos felugrott. Ő több volt mint bosszus haragudott, azzal a hirtelen haraggal mely a benső furdalásokból származik, mely néha értésére adja az embernek, hogy nincs igaza abban a mit elhitetni próbál magával. — Bosszusan járt fel s le az ebédől szobá-jában. Adjuk meg neki a mi ötöt megilleti. Ő nagyon jó ember volt, és a valódi jó fér-fi némi dolgokban jobb mint az asszony, mert sokkal több kísértése van arra, hogy rosz le-gyen. De a legjobb férfi, a ki kénytelen a világban néha kemény intézkedést venni és fo-gadni, nem találja könnyűnek azt a jó és roszról való ösztönzést eszményi érzéket, mely minden jó asszony keblében meg van — mocskotalanul, megtartani.

De Stedman Vilmosnak nem olyan ter-mészete volt, hogy bárki iránt haragtartó le-gyen, legkevésbé a felesége iránt. Koronként

különböző véleményen voltak, de soha sem veszekedtek, mert az a keserűség, mely a vé-lemények különbözőségét személyes veszekedésé-vé változtatja, teljesen ismeretlen volt előttük.

Egy idő múlva Doktor Stedman meg-állott a sebes járkálásban.

— Vilmos, mondá Edna — gyér id éa magyarázd meg, hogy mi a szándékod és én igyekezem azt jobban megérteni.

— Neked nem kell bosszankodni reám, a miért kimondom, azt a mit gondolok.

— Nem, azt nem szabad tennem.

— Én megmondtam neked midőn házás-ságra léptünk, hogy nekem egy gondolkodó, érző, eszes lélettársra van szükségem, nem egy Csirkaszájú rabnőre.

Az a férfi, a ki szereti, hogy a fele-sége rabszolgája legyen, vagy bolond vagy zsarnok.

ek kicsinyíteni a saját egyéni törpeségük lelki sötétségükkel, de a mely ünnepen elűnk lelkesedik ezer éves hazánk minden részletes polgára, az államhatalom minden mezejője, a koronás király és fenséges császártól elkezdve le a palotától az utolsó anyhóig.

Diszt ültött széles e hazában minden város sőt kisebb község is, házaikat fellelőgöztve, hogy külsőleg is kifejezésre jusszon kinek-kinek módja szerint — a nemzeti ünnepben való örömrészt.

Kolozsvár városának házai is, kiváló egy részben, diszbe ültözködtek. Még a külső szerényebb háztulajdonosai is igyekeztek a hol csak némileg tehetők volt, egy logócskát kitűzni és hazafias örömlünek öltöztetve is érvényt szerezni. A belvárosi tetszős háztulajdonosai pedig majdnem kivétel nélkül fellelőgözték házaikat, a mi kioldan emeli e város ünnepi hangulatát, minden polgár hazafias öntudatát és városunkba naponta megforduló idegeneknek tiszteltet nemzeti életünk és önértékünk iránt. Am nincs gyümölcs fereg nélkül, fény nyék nélkül. A napórának is az a természete hogy csak addig mutat, amíg sötét a nap; mely hazafinak is csak annyi a lelkesedése, mennyi nagy képműveléssel kielégíthető, és mely csak addig terjed amíg előnyök nem nyújt megözönlik mihelyt — nem kamatozik.

E disharmonikus hangot kelti bennünk mindenkiben a főté egyetlen egy háztulajdonosa, kinek házán, Hintz gyógyszerárán, hiába keressük a nemzeti ünnep bármely csekély manifestációját, hiába keressük a fellelőgöztetést. Azon ház tulajdonosa mindig a mellét oltó hazafissággal, most pedig csak néhány forintja egy nemzeti lobogóra. Ifjúság úgy halljuk gyűjtést indít a maga érdekében, hogy e szomorú hazafi háza ne demonstrálhassa továbbra is tulajdonosának és magyarosságát.

— **Milleniumi faültetés** volt tegnap a helyi ág. ev. papikertben, melyet szép ünnepséggel végzett az isk. ifjúság a tanítói kar részese mellett. D. u. 2 órakor vonult a főteret keresztül a Jókai utca felé új nemzeti fogója alatt a fiatalok, több mint 200 vízi mosolygó fiú és leány gyermek. — A tizen élénk éljenek közben nyilvánítottak üdvözlést a jövő századok. — Összegyűlték a közműveltség körül, melyről Grátz Mór beszédet intézett az ifjúsághoz, intve munkás hazaszeretetre, melyet jó anyanyelvvel kell szeretni. Majd Gunesch Károly beszédet tartott a szónoklat után. — A szülői körök 13 fa körül Kormpacher Herman tanítónő csoportosította a gyermekeket és nem színt. minden fához egy-egy portot.

Az ültetést fák tövére minden gyermek tett az anyaföldből egy maréknyit, jelezve, hogy hi akar maradni az anyaföldhöz, a haza szent földének boldogságáért élni halni kész.

Az ültetés után a gyermekeket az egy. sz. határozatokból az egy. buzgó pénztosa megmozdította. Minthogy az idő rövid volt, a szülők képviselőitelen ott tartak: Grátz Mór, Reményik Viktor, Gusztáv, Csizsik Károly, Böhm Gusztáv, Borbély Ferenc, Dax Adolf stb. Az ünnep után a jó kedvi fiatalok még elénekeltek a Hymnust és más szép magyar dalokat, ezután a jól töltött délután eltelt, az indult az ifjú sereg életre a hazát és királyt, a szívökben ma egy jó maggal is gazdagodtak.

— **A kolozs megyei tanító testület közönségi jubileumi ülést** tartott a kolozs megyei tanító központi tanterületén. A ünnepélyt a nő képzésé dalkörének énekelte meg. A királyi himnusz énekelte, a k. Vilmos karnagy vezetés alatt. Iszlai Márton tartott gondolatokban az elnöki megnyitó beszédet, mely után Verényi György felolvas leány iskola iránta szép verse következett. A sz. a. ünnepi beszédet Némethy Lenke értelemmel előadott szavatai követte. Az ünnepélyt a központi intézet által előadott szónoklat be.

— **1000 milleniumi fa.** A milleniumi alkalmából a faültetés mindenütt megindult. Gy. Gábor kolozsvári szálloda tulajdonosa a legkezebben magáért. Ez a darabok fát ültetett a feleki oldalon levő birtán. Ez a szép példa. Mint mondják a kolozs városi állami fákola a milleniumra való ültetett, — rendkívül olcsón, 5-10 krért ültetjük ki a csemetékét.

— **A hatóság figyelmébe.** Panaszt vetett több K. Központú lakostól, hogy az a két oldalán elvonuló sáncz árkok már óta nem lettek kitakarítva bárba a csapadással majd nem teljesen elzárultak, és ott diszlegnek a hulladékkal megtelt árkok által a levegőt megrontó árkok. Jó lesz eloszkodni, hogy mielőbb az árkok kitakarításának, nehogy a melegebb idő által károsabbak legyenek, ha már egyáltalán nem lehet teljesen eltávolítani.

— **Millenárius majális.** A székelvudvar három középiskola ifjúsága a székelvudvar helyt felállítandó millenárius székelvudvar javára 1896. május hó 9-én az ev. kollégium kertjében millenárius majalist tart.

— **Millenárius ünnepély.** A kolozsvári orth. hitközség 1896. évi május hó 9-én déle-

lőtt 10-12 óráig az orthod. izr. hitközségi elemi iskolában (Kis-Szamos-utca 1. sz.) milleniumi ünnepélyt rendez.

— **Műkedvelői előadást** rendez a „Telki Blanka-kör” május 12-én a nemzeti színházban. mely alkalommal színrekerül „A jó Fülöp” cz. 3 felvonásos vígjátékban a szerepek következők: Hermári Fülöp Hatházy Sándor, Góth Mátás Peller Izor, Klára és Matild (Vatay neje) leányai Ditrói Ilona és Rosenberger Fany k. a., Vathai Béla Dtrói Nándor, Vathai Ottó, Béla nővére Biela Mariska k. a., Várdy Ottó államtitkár, Kedves József, Adél neje, Klein Etelka k. a. Dery Andor, Borszék Ákos, Adolf inas, Demeter Gyula, Kati szobalány, Blazsejowszky Mariska k. a.

— **Egyetemi kör majális.** Az egyetemi ifjúság május hó 16-án, a „Lövöldében” zártkörű majalist rendez az „Egyetemi kör” pénztára javára; Dr. Apáthy István math. kari prodekan, báró Feilitsh Artur kir. erdő igazgató, Dr. Meltz Hugó prorektor. Dr. Szabó Dénes orvoskari prodekan. Dr. Szádeczky Lajos bölcsészeti kari dekan vendége alatt. A „körü majális” eddig is minden évben a leg-sikerültebb mulatságok egyike volt.

— **Major-bál.** Major József tánczmester szombat este a Központi szálloda sztermében szép közönség jelen létében tartotta meg az idény befejezését hirdetőt vizsgabálját. A benutatót táncok meglepő szépen sikerültek, gyönyörűség volt látni a tánczó sereg örömet, melylyel a mester dirigálására járta különösen a következő táncokat: Poloneizs, nyitány, menette társalgó, kreutz polka, tiroleus, palotás, gitana, gavotte négyes, pas de quatre, stb. stb. Éjfél után két óráig tartott a vidám és kedves mulatság. A szülők a legteljesebb melegeggyel távoztak. A szép eredményre méltán lehet büszke Major József mert az alkalommal is kitűnt, hogy ő nem csak tapasztalt tánczmester, hanem feladatát igazi odaadással és lelkesedéssel végzi.

— **Hagyomány a mentőtestületnek.** Néhai dr. Bakonyi József nyugalmazott korbái igazgató ki életében is nagy pártfogója volt a mentő egyesületnek, végrendeletileg 100 fűt hagyományozott az emberbaráti egyesületnek. E hagyományt az általános örökös a végrendelet értelmében csak egy év múlva lett volna köteles kitüntetni, tekintettel azonban az egyesület nemes céljaira e hagyományt azelőtt pár nappal készséggel kifizette, miért is az egyesület ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

— **Nyilvános köszönet.** Dr. Gyalui Bernáth Albert helybeli ügyvéd egy igen szép és értékes könyv adománnyal gyarapította a mentő egyesület könyvtárát, mely szép adományért az egyesület ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja.

— **A szülő a kolozsvári szülő hegye** igen szépen indul. Különösen a Kómalban a legszebb reményekkel kecsesgáti a gazdákat. A többi gyümölcs fák is szép termést ígérnek.

— **Majális.** A szamosújvári m. kir. állami főgymnasium tanuló ifjúsága a kerői fűrdőben 1896 május hó 16-án majalist rendez.

— **Ebéd Szapáry Géza grófnál.** Gróf Szapáry Géza magyar főudvarmester budapesti szépművészeti palotájában vasárnap délután 7 órakor fényes ebéd volt, az ott idező diplomácia tisztelőre. Az ebéd harmincz személyre a palota fehér termében volt felterítve. Ott voltak: Goluchovszki közös hadügyminiszter, Eulenborg gróf német nagykövét és neje, Nigra gróf osasz, Kapnisztor orosz, Hoyos örgróf spanyol, Machmed Nedim bey török, Lozé francia nagykövét és neje, Szapáry Gyula és Sestethi Taszilo grófok és a Budapestben időző magyar zászlósok, nejeikkel. Az ebéd folyamán a vendégek elragadtatással beszéltek a magyar főváros szépségeiről és a milleniumi ünnepségek ragyogó fényességéről.

— **Királyi kegyelem a milleniumi alkalmával.** Ennek idején hirt adtak arról, hogy az igazságügyminiszter felszólította a kir. ügyészséget, hogy terjeszték fel a jogerősen elítélteknek névsorát, a kiket az ezredéves ünnepély alkalmából a királyi kegyelemre méltónak találának. Mint a „M-g” értesült a királyi kegyelemben a jövő hónap 8-án mint a millenárius törvény kihirdetése napján fognak az illetők résztlni.

— **A fekete-sárga millenium.** Érdekes dolog hírét közli Székesszékéről. A milleniumi ünnepségek alkalmából ugyanis a katonai parancsnokság ártírt a városához, hogy az ezredéves ünnepségek alkalmából igen szívesen kitűzné a kaszárnyákra a magyar nemzeti lobogót, — ha ugyanolyan számban fekete-sárga zászlóval ellensúlyoztatja a magyar lobogók hatását. A város polgármestere erre igen tapintatosan azt felelte, hogy az esetleges kellemetlenségek elkerülése céljából inkább lemond a kaszárnyák fellelőgöztetéséről.

— **Újtások a honvéd lovas-ságnál.** A honvédelmi miniszter 2136-ik számú rendeletével közli a király felől elhatározását, melyben meghagyja, hogy a honvédszáz ezredekre besorozott újonczok ezután október 6-án kezdik meg tényleges szolgálatukat. Ugyanez a rendelet a közös hadsereg lovaságának mintájára a járőrvetők (örvezetők) rendfokozatot rendszeresíti a honvéd huszárságnál.

— **Egy Rothschild leány kelengyije.** Páris pompakézdvel szép asszonyai és leányai néhány nap óta tömegesen zará-

dokolnak a francia főváros egyik előkelő divattermébe, ahol a nemrég meghalt Rothschild báró leányának kelengyije ki van állítva. A menyasszony, kinek völgyeje Leonino báró, egy kis fekete, gyenge leány, minden nagyobb pompát mellőzni kívánt. Ehhez képest állították ki a kelengyijét. Színes tafféták virágnyomással mousseline-ruhák valenciennébétékkel, crepe de chine-ruhák guipurescipkével és a mousseline-kötőkkel — ilyenforma toiletteket láthatnak Párisnak a divatterembe zarándokló szépei. Legszébb ruháinak egyike egy zöld selyemmel bérelt batizst-ruha ujnyi széles valenciennébétével.

— **Kirándulások a magyar tengeren és a Vaskapuhoz** a folyó évi május hó kezdődőleg, országos kiállításunk ideje alatt, Budapestről mindkét irányban rendeztetnek. A tengeri kirándulások külön vonata minden csütörtökön reggel indul Fiume, Abbazia, Cirivenica és Velencebe megtekintésére, hat napi időtartammal Fiume este érkezik tehát nappal közeledvén, a tenger-melléki Karszt érdekes sziklavideit és búhajós Adria i tenger teljes pompájában szemlélhetjük. A „Vaskap u”-hoz minden pénteken rendez a vállalat kirándulásokat, — magyar nemzeti kulturális hivatásának fényes bizonyítékul szolgáló óriási szabályozásu muuaklatunknak s az ottani elragadó vidékeknek, hazánk világ-hírt gyógyfürdője, Herkulesfürdőnek stb. megismerésére. — A mindkét irányú kirándulás tagjai igen mérsékelt ár mellett, oly kényelemmel párosult teljes ellátásban részesülnek mely más alkalmakkal így csekély kiadás mellett el nem érhető. — Ezen kirándulások a „Tengeri Kirándulások Vállalata” (Bpest. VIII. Aggteleki-utca 2. II. 8.) rendezi, mely a kiránduló helyek látványosságok, nevezetességeiről, továbbá a kirándulásra vonatkozó terveztől, képekkel díszített és vonzó leírást tartalmazó füzetet adott ki, melyek a tengeri kirándulások iránt érdeklődnek ingyen megküld, mely célból elég-séges, ha tudakozódó ebbeli kíváncsnak, pontos címrevel, levelezőlapon a jelzett vállalat tudatja. Eme kirándulások különösen a milleniumi kiállítás meglátogatását tervezőknek, továbbá az egyletek, casinók társulatoknak melegen ajánljuk.

— **Nasr Eddin sahról.** A tragikus véget ért Nasr Eddin perzsa sahról számtalan józú híradás kering, a melyek abban az időhöz keletkeztek, a mikor a sah Európában járt. Az adomák legnagyobb részt valóságos alapulnak és jellemzik a sah különös gonkózását. Mikor utoljára Angolországban volt s az angol királynéval találkozott a sah az egész diplomáciai kar fűlehatára így szólt:

— Örvendek, hogy az ön országát így látom virulni csak azt sajnálom, hogy ön, felség, már olyan vén és nemsokára meg fog halni.

Képzeltetni, hogy a hízélgés mesterségében jártas udvaroncok milyen arcot vág-tak a különös megszólításhoz.

A nagy városokban mindent megnézett, csak a löversenyeket nem. Erre vonatkozólag ismeretes ez a mondanása:

— Tudom, hogy az egyik lö sebesebben fut mind a másik. Hogy melyik a gyorsabb lábú, arra nem vagyok kíváncsi.

A párisi Louvre-ban nagyon tetszetek neki a festmények és roppant csodálkozott azon, hogy a nagy mesterektől óriási áron vásárolják meg azokat. Egy londoni képtárban meglátott egy festményt, a mely egy szamarat ábrázolt.

— Mi az ára ennek a képnek? — kérdé az igazgatótól.

— Száz font sterling! — felelé a kérdézt.

— Micsoda? Száz font sterling! Hisz egy eleven szamar legfeljebb öt fontba kerül.

— Az igaz felség, de ennek a szamar-nak nincs szüksége ellátási költségekre. Nem eszik se szénát, se zabot.

— Nem ám — replikázott a sah — de nem is kell neki terhet hordani.

Szerkesztőségi üzenet.

Tudakozó. A kérdézt couplet-t a „Fanchon asszony leánya” című operette-ben éneklék.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

A király Apponyinál.

Budapest, máj. 5.

Gróf Apponyi Lajos udvarnagy tegnap fényes estélyt adott.

A király pont fél 10 órakor jelent meg az estélyen.

A háziasszony 3 leányával elébe sietett.

A király huszár ezredes ruhát viselt.

Igen jó hangulatban volt sokat tréfálkozott.

A király 11 órakor hagyta el az estélyt.

Lókiállítás.

Budapest máj. 5.

Ma nagy közönség jelenlétében Darányi miniszter megnyitotta a lókiállítást.

Disszemle.

Budapest, máj. 5.

A vérnezőn ma disszszemle volt a király jelenlétében.

Az összes külföldi követek megjelentek.

Állami felügyelet a muzeumok fölött.

Budapest, máj. 4.

Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter a muzeumok, könyvtárak, képtárak fölött gyakorlandó állami felügyelet szervezése tekintetében véleményt kért az „Országos muzeum és Könyvtár bizottságtól. E tárgyban a bizottság ülést tartott, melyen megjelentek Széll Kálmán, Berzeviczy Albert, Zichy Antal, Forster Gyula miniszteri tanácsos, Kürsei József statisztikai hivatali, Makfalvy Géza orsz. képviselő, György Aladár, Porzolt Kálmán, dr. Toldy László városi főlevéltárnok, továbbá a belügyminiszterium képviselőiben dr. Fascho Moys Sándor miniszteri tanácsos, s a kultusz miniszter képviselőiben dr. Szurecsányi Miklós osztálytanácsos.

Széll Kálmán elnök megnyitván az ülést felolvastatta Wlassics leirátát, melyben a miniszter melegen üdvözi az országos bizottság megalakulását és közvonalozza széles körű működési területét s kérdést intéz a bizottsághoz a gyűjtemények fölött gyakorlandó felügyeletet miként látná jónak szervezni és saját társadalmi akciójával összhangzásba hozni. Az állami felügyeletnek különösen az utóbbi időben aktualissá vált kérdése fölött a vitát Porzolt Kálmán előadó titkár vezette be, felolvastván a miniszter leirátára adandó válasz tervezetét, — melyben hangsúlyozza, hogy az országos bizottság már megalakulásakor 1893 decemberében programjába vette az állami felügyelet szervezésének kérdését, a nyilvános gyűjtemények fölötti felügyelet joga azonban eminenter állami jog, melyet a miniszter a maga felelősségére a saját közgegyel gyakorol, ennélfogva az országos bizottság, mint állami segélyezett társadalmi testület nem érzi magát hivatva a felügyelet gyakorlására, a bizottság az összes tudományos és közművelődési intézetek és egyletek kiküldötteiből a gyűjtemények szervezésére, gyarapítására és szaporítására alakult a nem felügyeletére; — mivel azonban a gyűjtemények fölötti felügyelet annyira érintkezik és összefügg a gyűjtemények szervezésével és gyarapításával az országos bizottság szívesen együtt működik a miniszter által kinevezendő állami felügyelőkkel és saját igazgatósági ülésére meghívja a felügyelőket is.

Uj gyűjtemények szervezése és régiek gyarapítása szükségesé teszi egyes tulzufolt gyűjtemények decentralizációját, a fölös példányoknak más gyűjteményekbe áthelyezését és a duplikátumok kieserelését, már pedig a tulzufolás konstataálása, a fölös példányok meghatározása és a duplikátumok ellenőrzése a felügyelet dolga és e potban szervezés és felügyelet hatásköréi ériotkeznek. Ennélfogva az állami és társadalmi erő egytt működése kívánatos e téren.

Az előadói tervezet szerint a miniszter a muzeumok és könyvtárak egy helyettes főfelügyelőjét nevezné ki kellő ranggal, díjazással és hatáskörrel a jelenlegi főfelügyelő mellé, ki egy előadó titkárral a tulajdonképeni munkát végezné, esetleg azonban az egyes gyűjtemények szakok szerint külön felügyelőket kellene kinevezni, hangsúlyozza az előadói tervezet, hogy az állami felügyeletnek egységesnek és központosítottnak kell lenni és az országban létező összes nyilvános gyűjtemények — budapestiek és vidékiek egységes felügyelet alá helyezendők, valamint az állam tulajdonát képező összes gyűjtemény tárgyakat egy helyen és egy-ségesen kell nyilvántartani. Széll Kálmán elnök megjegyzi, hogy az eladói tervezet főbb vonásaiban annak a bizottságnak felfogását tükrözi vissza, melyet az országos bizottság legutóbbi ülésén e kérdés tárgyalásával megízott, a maga részéről kijelenti, hogy mint az országos bizottság elnöke nem volna hajlandó a gyűjtemények fölött gyakorlandó felelősséget egy bizottságra hárítani, melynek tagjai egyáltalán felelősségre nem vonhatók s a kik fölött hivatalosan rendelkezni nem is lehet, igen szükségesnek találja azonban, hogy a miniszter által kinevezendő vagy felkérendő felügyelők egytt működjenek az orsz. bizottsággal s az országos bizottság tizenkét tagu igazgatóságával szívesen látná az állami felügyelők közreműködését.

Többek felszólalása után Széll Kálmán elnök határozatkép kimondja, hogy a bizottság magáévá teszi az állami felügyelet kérdésében az előadói tervezet álláspontját s az értekezleten kifejezésre jutott óhajok szerint módosítván egyes részleteit fogja a miniszterhez felterjeszteni.

Bucsusok a királyi várpalota kápolnájában.

Budapest, máj. 4.

A fővárosban a mai napon egész sereg processió fordult meg ez utcákon s az ajtatatos zsolozsmákat éneklő népcsoportok a fellelőgöztöt fővárosban általán feltűnést keltettek. Hogy a bucusjárók ezuttal oly nagy számmal érkeztek a fővárosba, annak oka a milleniumi ünnepségekben is keresendő és a főváros környékének lakosságát papjaik fel is szólították arra, hogy a milleniumi ünnepségek alkalmából tartandó háladáó istentiszteletekre mentől számosabban járuljanak fel az ország fővárosába egyházi jelvények és zászlók alatt egyházi dalokat énekelve. Innen magyarázható, hogy a tegnapi és mai nap folyamán egy sok, nagyobbára falusiakból álló körmenet járta be az utcákat.

Azok a bucusok, a kik a budai oldalon jártak, bejárván a templomokat felkeresték a királyi palota kápolnáját és betérvén oda imádkoztak a királyért és hazáért. A mai délelőtti folyamán a bucusjáróknak több csoportja látogatta így meg a várkápolnát s az udvar köréből is sokan érdeklődéssel kísérték a poros alakok jövetelét. Maga a királyné és a főhercegek az egyházi ének hallatára kinyitották az ablakokat és érdeklődéssel nézték, mint vonulnak be a királyi palota szent-Zsigmond kápolnájába, a melynek belsőjéből is kihangzott a várpalota belső udvarára sőt behallatszott a palota terméibe is.

A királyi palota előtt álló diszörtség valamennyi bucusjárócsopott előtt fegyverben állva tisztelgett.

Kállay Béni miniszter panasza.

Budapest, máj. 5.

Érdekes bűnpört tárgyalt ma a budapesti törvényszék Madoniczky Nándor elnökelete alatt. Az eset akkorra nyulik vissza a mikor Bosznia-ba az okkupáció után se-regesen jártak mindenféle kereskedők, a kik ellen örökös volt az odaváló lakosság panasza. Végre a boszniai kormány kitiltotta az idegen futárokat és ebben a sorban részesült Sárkány József budapesti kereskedő is. Sárkány ennek ellenére is visszatért és mert megint sok volt a panasz ellene, letartóztat-ták. Így aztán 3 hónapot töltött bosnyákok fogáságában, de utóbb felmentették. A kiszabadult ember ekkor arra kívánczozva, hogy ártatlanul tartották fogáságban, Kállay Béni közös pénzügyminiszterhez fordult kártalanításért és e czimen több kérés után kapott is vagy 1500 forintot. — Minthogy Sárkány a időközben tönkrement, újabb sürgető levelekkel fordult Bosznia kormány-zójához, a kit Hadsi Loja utódja névvel illetett. Azzal fenyegetőzött, hogyha nem ad neki még 5000 forintot, leleplezi őt, illetőleg az eljárását a lapokban, Kállay erre fel-jelentette zsarolásért az alkalmatlankodót, a kit vád alá is helyeztek. Mikor már ez megtörtént, Sárkány csak tovább folytatta levél-beli fenyegetéseit, ezuttal már nemcsak a miniszternek, de a boszniai kormányának, sőt a kabinetirodának is irt. Erre letartóztat-ták Budapestben is, de később szabadlábra helyezték.

A tárgyaláson, miután a bizonyítást be-fejezték Agoraszto ügyész vádlott ellen a kétszeres zsarolás vádját emelte. Ezzel szemben Visontai Soma azt fejtegette, hogy a törvény szerint hatóság ellen nem is, csak magánszemély ellen lehet zsarolást elkövetni és a vádlottak felmentését kérte. A törvényszék mindazonáltal Sárkányt 1 havi fogházzal sújtotta. Az ítélet indoklása szerint vádlott ellen a dolni-turjai törvényszéknel perrendszert eljá-rás folyt, a melyet szerinte Kállay miniszter-nek egy titkos kormányrendelete előzött meg. Minthogy a valóság esetén törvénytelen és jogtalan, ezzel a miniszter meg van rágalmazva.

Persa sah halála.

Budapest, máj. 3.

Kriman Stár perzsa nagykövét még csak tegnap délelőtti kapta meg Teheranból a persa sah haláláról a hivatalos jelentést. A nagykövét uralkodójának halála folytán a hivatalos értesítés vételekor, rögtön meglátogatta Goluchovszky gróf kultügyminisztert, hogy bejelentse a gyilkosság hivatalos meg-erősítését és székhelyére Bécsbe való vissza-térését. 4-kor tisztelgett Bánffy báró miniszterelnöknel és sajnálatának adott kifeje-zést, hogy az országát ért gyász miatt nem ünnepelhet együtt a magyarsággal. Neimán kán kísérelével még az éjjel visszautazott Bécsbe. A gyász alkalmából a budapesti perzsa konzulátus a zöld szövetbe (mohamedá-noknál a gyász jel) burkolt perzsa lobogót, felárbozra eresztette.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS,

Feladószerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 641-1896.

347. (1-1)

Arverési hirdetmény.

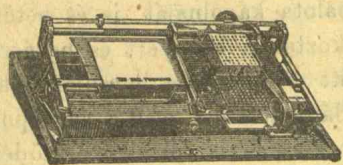
Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében emmel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1896. évi 5277. számú végzése következtében Haller Rezső ügyvéd által képviselt Oppenheim és Rappelt javára Rác Lajos ellen 270 frt 60 kr. és jár. erejéig 1896. évi márczius hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 865 frtra becsült férfi divatárubból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíró 6381-1896. számú végzése folytán 270 frt 60 kr. tőke követelés, ennek 1895. évi december hó 31. napjától járó 5%, kamatai és eddig összesen 36 frt 78 krban bírólag már megállapított költségek erejéig, Kolozsvárt, (Főtér, Plebánia-ház) leendő eszközlésére 1896. évi május hó II-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsőron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1896. évi április hó 26. napján.

PAP JENŐ,
kir. bírósági végrehajtó.

Nem utánzott pótlék, hanem az eredeti amerikai

NEW-HALL
IRÓGÉP

(1895. Modell).

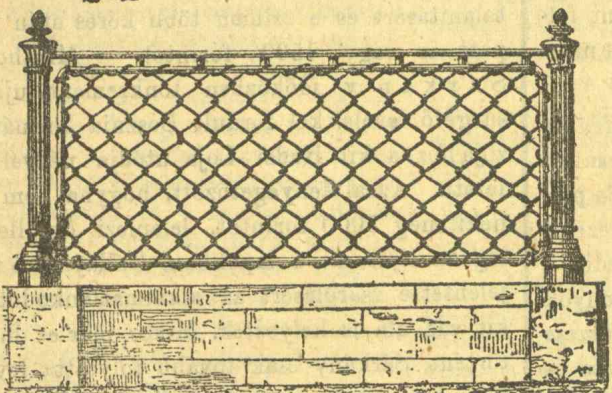
mely egy írógépnak jutott, legnagyobb kitértéssel bir, minden nyelven a legszébb írásokat a lehető legkönnyebb kezeléssel és eszközléssel, hogy bárki azonnal, minden kifáradás vagy idegesség nélkül szakadatlanul kezelheti. Ára, csomagolást beleértve minden postaállomásra bérmentve szállítva netto 80 frt — nem beleértve a 3 frtnyi beviteli vámat — készpénz fizetés vagy postautánvétel mellett. A „NEW-HALL” Standard-nagyság, javítás teljesen szükségtelen, sulya a fényezett díofa szekrénykével együtt 4 kilogramm és ennek folytán utazásnál mint kézi podgás is magával hordható, sőt a vasúti kocsiban utazás közben is használható. Ezen írógép tehát utazóknak, ügyvédeknek, nagyobb íródáknak, minden hivatalban, szolgabírók és körjegyzőknek, főleg pedig idősebb és oly személyeknek nélkülözhetetlen, kiknek rosszul olvasható kézírásuk van; továbbá ajánlható szállodások, vendéglősök, dal-, zene- és lövész-egyleteknek, torna- és kerékpár-clubboknak stb., mert a „Hall” írás Schapirograffal ötvöszers sokszorosítható és ilyképen — ugyan tetszős bronzszínnel — étlapok, bor- és árjegyzékek, ugyszintén hangverseny programmok, tánczrendek, körlevelek, meghívó és látogató jegyek stb. jászva előállíthatók, az autographiai sajton pedig vagy Edison Mimeograph (28 frt) kitűnő levonatok, a leggyorsabb, csaknem költség nélküli manipuláció mellett korlátatlan mennyiségben készíthetők. Prospectust és használati utasítást, magyar és német nyelven, amelyben a „Hallgép” eredeti nagyságban ábrázolva van, szívesen küldök bérmentve.

RIDELI FERENCZ, keresk. ügynök Medgyesen Erdélyben a bostoni National Typewriter Company egyedüli képviselője a magyar birodalom területére részére.
326. (4-5)

A cég kiállítása, Fémipar VIII/B. csoport megtekinthető!

LÉBER GYULA első erd. sodronyszövet-
fonat és szita-áru gyára

Kolozsvárt, Torda-utca.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit. Ugymint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonásait; pincoze, padlás, felső világosságai magtár és éléskamra ablakok rostályzatát, major-sági udvarok sodrony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, föld és porond válogatásához; sajkra-fogók cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok). Nemkülönben zöldre festett légy-szövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas, réz és cín-szövetek. Kruppa sodrony-szegélyzetek különféle mintákban; fakerebbe foglalt rosták, löher-síták és síták különféle csövek igen erősen kessítettnek és gyári árak mo-rint számíttatnak. Acél tüskés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához jutányos árért fel is hivatik.

KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK.

Kiváló tisztelettel:

816. (4-20)

LÉBER GYULA.

Már a jövő héten

május 12-28-ig.

Nagy és utolsó

Főhúzás.

MAGY. OSZTÁLY-SORSJÁTÉK.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1000000

KORONA.

25007 nyerem. = 6284000 kor.

Vételscrejegyek árai:

1/1	1/2	1/4	1/10	1/20
60.—	30.—	15.—	6.—	3.—

(Porto és nyereményjegyzékért külön 25 kr.)

jutalom	600000
nyerem. á	400000
"	300000
"	200000
"	100000
"	40000
"	20000
"	10000
"	8000
"	6000
"	2000
"	1000
"	200
"	150

Elárusít:

Heintze Károly, Budapest,
Szervita-tér 3. szám.

130. (12-x)

ÜZLET ELADÁS.

Szász-Régenben a főtéren,

a leglátogatottabb helyen, az 56 év óta fennálló **Wachner Mihály-féle**

vas, fűszer, festék és gyarmatáru-kereskedés

az üzlet eddigi tulajdonosának elhalálása miatt

bolti álványokkal eladó és azonnal átvehető,

megfelelő bolt- és raktár-helyiségekkel együtt.

Feltételek alulírott, mint tulajdonosnál megtudhatók.

Szász-Régen, 1896. évi május hó.

340. (3-3) Özv. Wachner Mihályné.

Magánnevökhöz gyönyörű minták ingyen és bérmentve!

Gazdag mintakönyvek, a milyen még soha sem volt, szabóknak bérmentetlen.

Öltözetekre való kelmék

Peruven és doking a magas clerus számára, szabályszerű kelmék a cs. és kir. hivatalnok-, veterán-, tűzoltó-, tornász-, cseléd egyenruhákra, teke- és játék-asztalokra és kocsi-hérlőre. Nagy raktár steier, tiroli és karintiai Lodenekből férfi és női ruháknak eredeti gyári áron. Nagy választék finom és tartós női posztókból, divatos színekben.

Mosó szövetek, utazó plaidok stb. 4 frttól 14 frtig. — Szabó hozzávalók: bérlesek, gombok, tű, czérna stb.

A ki jó, értékes és tartós gypjuszövetet keres, nem pedig a szabó fáradságára sem érdemes olcsó rongyokat akar vásárolni, az forduljon

STIKAROFKY JÁNOS-hoz

BRÜNNBEN. 125. (15-24)

(Ausztria Manchestere.)

Állandó posztó-raktár félmillió értéken felül.

— Szétküldés csak utánvétellel. —

GYORS KIÁRUSÍTÁS!

Hatóságilag engedélyezett
Végeladás!

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletem teljes és végleges felhagyása miatt

összes cikkeimet végkiárusítom.

Mindenféle

vászon-, fehérnemű-, asztal- és szőnyegek, függönyök, fehér- és színes barchettek

bevásárlására ritka előnyös alkalom!

Együttal értésére adom az érdeklődőknek, hogy Szentegyház-utca 19. szám alatt lévő házamat (6 szoba, konyha, hozzá tartozókkal) eladom.

Kiváló tisztelettel

846. (40-x)

Gámentzy Márton.

GYORS KIÁRUSÍTÁS!

Minden házalás és végeladásnál olcsóbb forrás!

POSZLER GYULÁNÁL

Kolozsvárt, Belhid-utca 3. sz.

Legujabban megérkeztek és az alábbi áron kaphatók:

Egy méter jó minőségű Karton	22 kr.
" " I. me " Voile	25 "
" " Atlas satén	35 "
" " francia	45, 50 "
" " batist	35, 40 "
" " I. me minőségű Pique	42, 50 "
" " szőr ruha-kelme	30 "
" " ruha Crepp minden szín	50 "
" " francia Delén	50, 60 "
" " 130/e széles angol kelme 1 frt, 1-20 kr, 2-30 krig.	90 kr.
" " selyem disz aurah	1 frt 30 "
" " Ottomán	1 frt 30 "
" " fekete selyem Mervellő	1 " 20 "
" " jó minőségű Chiffon	20 "
" " fűtő szőnyeg	20 "
" " nagyon jó derék-béllés	20 "
" " darab napernyő 90 kr., 1 frt, 1 frt 50, 2 frt és feljebb.	1 frt.
" " Clott esőernyő	1 frt 90 kr.
" " selyem esőernyő	1 frt 90 kr.
" " tüzetat Princess zsebkendő	1 " 40 "

Üzleti elv: olcsó, szabott árak, pontos szolgálat és leg-szolidabb eljárás minden irányban!

A n. é. közönség becses látogatását kérvé, mely tisztelettel

298. (6-x)

A FENTEBBI.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS
ÉS AZ

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN

valódi minőségben csakis mint eddig, ezentul is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle gyógyszerárban

346. (1-10) készul és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztatálanságokat biztosan eltávolít.

Egy tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
Egy üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
Egy darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
Egy doboz val. lyoni riaspor 3 szinb.	50 kr. és 1 frt.
Egy tégely képasata	80 kr.

Figyelemztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kériük a közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kéri és elfogadni.

Magyar Mezőgazdák Szövetkeze, Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

Adriance Platt & Co. new-yorki gépgyáros

„kizárólagos képviselőse”

Fúkaszaló, Marokrakó arató-, és kévekető arató gépeire.

A „Bergedorfer-Eisenwerk” teigazdasági gépgyár „kizárólagos képviselőse.”

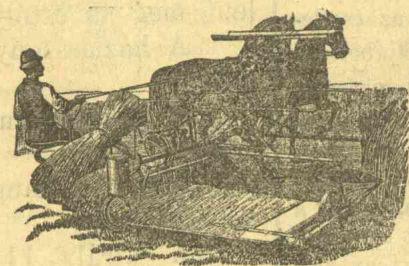
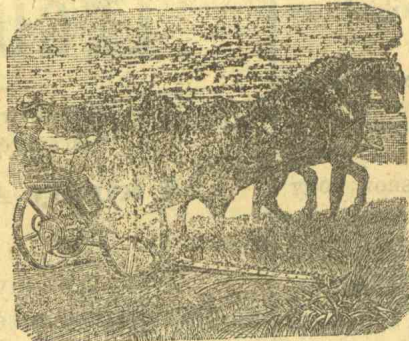
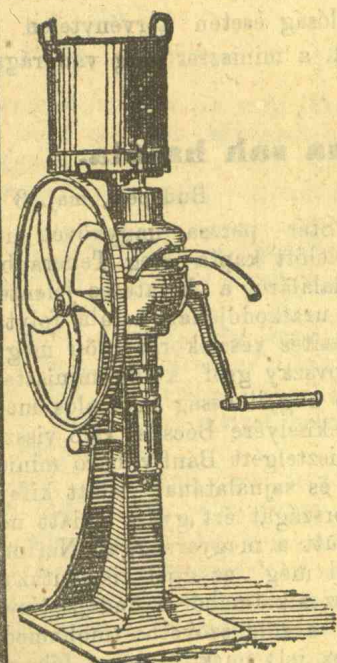
V. Vermorel-féle „Eclair” permetező „kizárólagos képviselőse.”

Csonka Bánki-féle petroleum-motorok „mezőgazd. képviselőse.”

M. kir. államvasútak gépgyára mezőgazdasági gépeinek „szövetkezeti képviselőse.”

Gazdasági géptelemek, malmok, takarmányos és teljes kamarák berendezése.

Havonként kétszer megjelenő üzleti értesítőnkét kívánatra bérmentve megküldjük.

168. (19-50)